

**Decizia nr. 31 din 23 decembrie 2024 cu privire la candidatura lui Ion TEȚCU,
candidat la funcția de membru al Colegiului de disciplină și etică din subordinea
Consiliului Superior al Procurorilor¹**

I. Introducere

1. Comisia de evaluare a procurorilor („CEPr”) a deliberat în ședință închisă la 2 decembrie 2024 și la 23 decembrie 2024. Membrii participanți au fost:

*Nadejda HRIPTIEVSCHI
Cornel LEBEDINSCHI
Christopher LEHMANN
Irmantas MIKELIONIS
Virginia MORARU
Saskia de VRIES*

2. Prezenta decizie îl vizează pe Ion TEȚCU, candidat la funcția de membru al Colegiului de disciplină și etică din subordinea Consiliului Superior al Procurorilor (în continuare „CSP”).
3. În temeiul art. 22 alin. (13) din Legea nr. 252/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor și modificarea unor acte normative (în continuare „Legea nr. 252/2023”), CEPr a evaluat candidatul conform procedurii și criteriilor reglementate de Legea nr. 26/2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor (în continuare „Legea nr. 26/2022”). În acest sens, CEPr a adoptat „Regulamentul de organizare și funcționare pentru evaluările conform procedurii și criteriilor reglementate prin Legea nr. 26/2022” (în continuare „Regulamentul”) și „Regulamentul de evaluare pentru evaluările conform procedurii și criteriilor reglementate prin Legea nr. 26/2022” (în continuare „Regulamentul de evaluare”).
4. CEPr concluzionează în unanimitate că Ion TEȚCU nu întrunește criteriile de integritate financiară prevăzute în Legea nr. 26/2022 și, astfel, nu promovează evaluarea.

II. Subiectul evaluării

5. Ion TEȚCU (în continuare „candidatul”) a activat, în perioada anilor 2004-2006, în diferite subdiviziuni din cadrul organelor de menținere a ordinii publice, iar din 2006 până în 2010 a activat în calitate de ofițer de urmărire penală în cadrul Comisariatului de Poliție din Rezina și, ulterior, în cadrul Comisariatului de poliție al sectorului Buiucani, mun. Chișinău. În decembrie 2010, candidatul a fost numit în funcția de

¹ La 16 ianuarie 2025 a fost efectuată o modificare de redactare în titlul prezentei decizii în limba română pentru a corecta o eroare (anul 2022 a fost corectat cu anul 2024).

procuror în cadrul Procuraturii raionului Călărași. Între 2011 și 2017, a activat în calitate de procuror în cadrul Procuraturii raionului Strășeni. În martie 2017 candidatul a fost delegat la Procuratura Generală, în cadrul Secției investigarea fraudelor contra mediului și intereselor publice. În perioada mai 2022 – ianuarie 2023, candidatul a exercitat funcția de procuror în cadrul Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale. Începând cu 18 ianuarie 2023, candidatul activează în calitate de adjunct al procurorului-șef al Procuraturii raionului Călărași.

6. Candidatul a fost subiect al evaluării de către Comisia de evaluare a judecătorilor (în continuare „CEJ”) în temeiul Legii nr. 65/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și a candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție (în continuare „Legea nr. 65/2023”). La 14 mai 2024, CEJ a aprobat, în unanimitate, raportul privind evaluarea candidatului, în care a conchis că subiectul nu întrunește criteriile de integritate financiară prevăzute în Legea nr. 65/2023 (în continuare „raportul de evaluare a candidatului în temeiul Legii nr. 65/2023”). Prin decizia din 9 iulie 2024, Consiliul Superior al Magistraturii (în continuare „CSM”) a menținut raportul CEJ din 10 iulie 2024. Candidatul a contestat decizia CSM și cauza este pendinte la Curtea Supremă de Justiție (în continuare „CSJ”). În temeiul modificărilor legislative introduse de Legea nr. 239/2024 din 13 septembrie 2024, în vigoare din 26 septembrie 2024, CEPr a primit dosarul de evaluare a candidatului de la CEJ la 3 octombrie 2024.

III. Criterii de evaluare

7. Evaluarea de către CEPr a integrității candidaților constă în verificarea integrității etice și a integrității financiare a acestora (art. 8 alin. (1) din Legea nr. 26/2022).
8. Conform art. 8 alin. (2) din Legea nr. 26/2022, se consideră că un candidat corespunde criteriului de integritate etică dacă:
 - a) nu a încălcat grav regulile de etică și conduită profesională a judecătorilor, a procurorilor sau, după caz, a altor profesii, precum și nu a admis, în activitatea sa, acțiuni sau inacțiuni reprobabile, care ar fi inexplicabile din punctul de vedere al unui profesionist în domeniul dreptului și al unui observator imparțial;
 - b) în privința acestuia nu există suspiciuni rezonabile privind comiterea actelor de corupție, actelor conexe actelor de corupție sau faptelor coruptibile în sensul Legii integrității nr. 82/2017;
 - c) nu a încălcat regimul juridic al declarării averii și intereselor personale, al conflictelor de interese, al incompatibilităților, al restricțiilor și/sau al limitărilor.
9. Art. 8 alin. (4) din Legea nr. 26/2022 prevede că se consideră că un candidat corespunde criteriului de integritate financiară dacă:
 - a) averea candidatului a fost declarată în modul stabilit de legislație;

- b) Comisia de evaluare constată că averea dobândită de către candidat în ultimii 15 ani corespunde veniturilor declarate.

10. Art. 8 alin. (5) din Legea nr. 26/2022 prevede că pentru evaluarea integrității financiare a candidatului, CEPr verifică:

- a) respectarea de către candidat a regimului fiscal în partea ce ține de achitarea impozitelor la folosirea mijloacelor și veniturilor rezultate din proprietatea deținută, precum și a veniturilor impozabile, și în partea ce ține de achitarea drepturilor de import și drepturilor de export;
- b) respectarea de către candidat a regimului juridic al declarării averii și intereselor personale;
- c) modul de dobândire a bunurilor aflate în proprietatea sau posesia candidatului ori a persoanelor specificate la art. 2 alin. (2), precum și cheltuielile legate de întreținerea acestor bunuri;
- d) sursele de venit ale candidatului și, după caz, ale persoanelor specificate la art. 2 alin. (2);
- e) dacă există sau nu contracte de împrumut, credit, leasing, asigurare sau alte contracte care pot asigura beneficii de ordin financiar, în care candidatul, persoana specificată la art. 2 alin. (2) sau persoana juridică în care aceștia au calitatea de beneficiari efectivi este parte contractantă;
- f) dacă există sau nu donații în care candidatul sau persoana specificată la art. 2 alin. (2) are statut de donatar sau de donator;
- g) alte aspecte relevante pentru clarificarea originii averii candidatului și pentru justificarea acesteia.

11. Art. 2 alin. (2) din Legea nr. 26/2022 prevede că evaluarea candidaților include o verificare a averii persoanelor apropiate ale candidaților, astfel cum acestea sunt definite în Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, precum și a persoanelor menționate la art. 33 alin. (4) și (5) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate.

12. În aprecierea criteriilor de integritate etică și integritate financiară și în luarea deciziilor cu privire la acestea, Comisia nu depinde de constatările altor organe cu competențe în domeniul respectiv (art. 8 alin. (6) din Legea nr. 26/2022). Comisia apreciază materialele acumulate cu privire la candidați după intima sa convingere, formată în urma cercetării multiaspectuale, complete și obiective a informației. Niciunul dintre materialele prezentate nu are o forță probantă prestabilită fără aprecierea acestora de către Comisie (art. 10 alin. (9) din Legea nr. 26/2022).

13. Conform prevederilor art. 13 alin. (5) din Legea nr. 26/2022, se consideră că un candidat nu întrunește criteriile de integritate dacă s-a constatat existența unor dubii

serioase privind conformitatea candidatului cu cerințele prevăzute la art. 8, care nu au fost înlăturate de către persoana evaluată.

14. În ceea ce privește standardul „dubii serioase” în temeiul Legii nr. 26/2022, Curtea Constituțională a reținut că definiția standardelor de probă implică în mod inevitabil utilizarea unor texte flexibile. În acest caz, standardul de probă stabilit de legislator urmărește să ghideze Comisia de evaluare la aprecierea rezultatelor evaluării. De asemenea, Comisia este obligată să emită o decizie motivată, care trebuie să cuprindă faptele relevante, motivele și concluzia Comisiei cu privire la promovarea sau nepromovarea evaluării de către candidat. Mai mult, Legea îi permite candidatului să pună în discuție existența unor dubii serioase cu privire la respectarea de către acesta a criteriilor de integritate etică și financiară în fața completului special al Curții Supreme de Justiție. (Decizia nr. 42 din 6 aprilie 2023, pct.-le 134 și 135).²
15. În acest context, Comisia de la Veneția a subliniat că într-un sistem de control prealabil al integrității, decizia de a nu recruta un candidat poate fi justificată în cazul unei simple îndoieli pe baza unei evaluări a riscurilor. Totuși, decizia de nepromovare a evaluării unui candidat trebuie legată de un indiciu de încălcare a legii, cum ar fi averea inexplicabilă, chiar dacă nu poate fi dovedit dincolo de orice îndoială că această avere provine din surse ilegale (a se vedea Opinia nr. 1064/2021 din 20 iunie 2022, CDL-AD(2022)011, pct. 9 și 10).
16. Inversarea sarcinii probei către candidat, odată ce organul de evaluare a identificat probleme de integritate, a fost considerată admisibilă de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului, chiar și în verificarea integrității judecătorilor în exercițiu care își pot pierde funcțiile sau pot fi sancționați în alt mod în urma evaluării. În cauza *Xhoxhaj contra Albaniei*, nr. 15227/19, pct. 352, 31 mai 2021, Curtea a afirmat că „nu este per se arbitrar, în sensul aspectului „civil” al articolului 6§1 din Convenție, ca sarcina probei să revină reclamantului în procedura de verificare a integrității după ce CIC [Comisia Independentă de Calificare] a pus la dispoziție constatările preliminare rezultate în urma încheierii anchetei și a dat acces la probele din dosarul cauzei”.

IV. Procedura de evaluare

17. Candidatul s-a aflat pe lista candidaților prezentată CEPr la data de 15 decembrie 2023 de către CSP, pentru evaluare la funcția de membru al Colegiului de disciplină și etică din subordinea CSP, în temeiul art. 9 alin. (1) din Legea nr. 26/2022.
18. La 22 decembrie 2023, CEPr a notificat candidatul despre inițierea evaluării și i-a solicitat să completeze și să returneze declarația de avere și interese personale pentru ultimii cinci ani (în continuare „declarația pentru ultimii cinci ani”), care include lista persoanelor apropiate din sistemul judecătoresc, al procuraturii și în serviciul public, precum și un chestionar privind integritatea etică, în termen de șapte zile, în conformitate cu prevederile art. 9 alin. (2) din Legea nr. 26/2022. Candidatul a returnat declarația pentru ultimii cinci ani completată și chestionarul privind integritatea etică în termenul stabilit, la 29 decembrie 2023.

² La 16 ianuarie 2025 a fost efectuată o modificare de redactare, prin completarea numărului paragrafului „14”, pentru a corecta o eroare în prezenta decizie în limba română.

19. În cadrul evaluării integrității etice și financiare a candidaților, CEPr a obținut informații din numeroase surse. Sursele au inclus, în general, Autoritatea Națională de Integritate, Serviciul Fiscal de Stat, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, bănci, instituții financiare, instituții publice, surse deschise, precum rețelele sociale și investigațiile jurnalistice, și rapoartele membrilor societății civile. Nu toate sursele au furnizat informații referitoare la fiecare candidat și nu toate informațiile furnizate de surse cu privire la candidat au fost pertinente pentru evaluarea de către CEPr. Toate informațiile primite au fost analizate cu atenție pentru a verifica corectitudinea și relevanța acestora.
20. În măsura în care au fost depistate probleme din declarația pentru ultimii cinci ani a candidatului, din chestionarul privind integritatea etică și din informațiile colectate, aceste probleme au fost abordate în întrebările scrise adresate candidatului.
21. La 22 august 2024, 22 octombrie 2024 și 19 noiembrie 2024, CEPr a solicitat candidatului să furnizeze informații suplimentare pentru a clarifica anumite aspecte. Candidatul a furnizat răspunsuri și documente în termenele stabilite.
22. La 22 noiembrie, Comisia a notificat candidatul că a identificat anumite aspecte, referitor la care există dubii cu privire la respectarea criteriilor de integritate financiară și etică și l-a invitat să participe la o audiere publică, în temeiul art. 12 alin. (1) din Legea nr. 26/2022. Candidatul a fost informat că poate solicita acces la materialele de evaluare.
23. În urma solicitării candidatului, la 29 noiembrie 2024 i-a fost acordat acces la materialele de evaluare, conform art. 12 alin. (4) lit. c) din Legea nr. 26/2022.
24. La 2 decembrie 2024, candidatul a participat la o audiere publică în fața CEPr.
25. În timpul audierii candidatului, acesta a reafirmat exactitatea răspunsurilor sale din chestionarul privind integritatea etică pe care l-a returnat la 29 decembrie 2024 și a declarat că nu are nicio corectare sau completare la răspunsurile furnizate anterior la solicitările de informații ale Comisiei. Candidatul a furnizat către CEPr informații suplimentare la inițiativa proprie la 9, 10 și 13 decembrie 2024.

V. Analiză

26. În această secțiune sunt analizate faptele relevante și motivele care stau la baza deciziei CEPr. De asemenea, CEPr subliniază că, în procesul de evaluare, a fost examinat minuțios raportul și dosarul de evaluare întocmite de CEJ, întrucât acest fapt este permis în baza modificărilor introduse de Legea nr. 239/2024 din 13 septembrie 2024, în vigoare din 26 septembrie 2024.
27. În baza informațiilor pe care le-a colectat, CEPr a solicitat clarificări suplimentare din partea candidatului cu privire la următoarele subiecte:

a) Avere nejustificată în anul 2021

28. Dubiile se referă la conformitatea cu criteriul de integritate financiară așa cum este menționat la art. 8 alin. (4) din Legea nr. 26/2022. Soluționarea acestor chestiuni specifice este relevantă pentru evaluarea integrității financiare a candidatului în contextul mai larg al subiectului de avere nejustificată.

a) Avere nejustificată în anul 2021.

29. Conform informațiilor disponibile CEPr, în anul 2021, candidatul a avut fluxuri financiare de ieșire mai mari decât cele de intrare, rezultând într-un sold negativ de 250.705 MDL. Candidatul a pretins că dispunea de suma de 109.285 MDL drept economii în numerar la începutul anului 2021 și, dacă am accepta acest fapt, soldul negativ ar scădea de la suma de 250.705 MDL la suma de 141.420 MDL. Subiectul privind pretinsa sumă de 109.285 MDL drept economii în numerar este explicat mai jos, la pct.-le 31 - 33.

Fluxurile financiare de intrare în 2021

30. În anul 2021 familia candidatului a înregistrat un venit net din salarii în sumă de 298.227 MDL, care includea salariul candidatului și al soției sale. Soția candidatului a primit indemnizații sociale de la Casa Națională de Asigurări Sociale (în continuare „CNAS”) în sumă de 8.107 MDL și cadouri sub formă de numerar în sumă de aproximativ 7.500 MDL. Candidatul avea economii bancare în sumă de 134 MDL. În anul 2021 soția candidatului a contractat un împrumut de la o organizație de creditare nebanară în sumă de 5.000 MDL, pe care l-a rambursat timp de două luni. Întrucât acesta a fost rambursat într-o perioadă scurtă în același an și în aceeași sumă, acest împrumut nu este inclus nici la venituri, nici la cheltuieli. Adicional, în anul 2021, candidatul a avut la dispoziție resurse în sumă de 69.493 MDL prin intermediul unui card de credit de tip revolving cu limita de 86.000 MDL. Această sumă este explicată mai jos, la pct.-le 40 - 42, deoarece are legătură cu o sumă inclusă la cheltuieli.
31. Mai mult, în răspunsurile sale la prima rundă de întrebări scrise din partea CEPr, candidatul a declarat economii în numerar în sumă de 109.285 MDL la finalul anului 2020 / începutul anului 2021. CEPr a avut întrebări cu referire la suma de 109.285 MDL, declarată de candidat drept economii în numerar la finalul anului 2020, în contextul constatărilor CEJ în cadrul evaluării candidatului în temeiul Legii nr. 65/2023 și a faptului că această sumă a fost declarată de candidat către CEPr abia când a fost întrebat în mod specific despre economii în numerar. Această sumă este analizată detaliat în raportul CEJ din 14 mai 2024 și CEPr împărtășește pe deplin analiza și concluzia din raportul CEJ (explicată detaliat în pct.-le 63 - 71 din raportul CEJ) cu privire la faptul că suma pretinsă de candidat ca economii în numerar în sumă de 109.285 MDL, disponibile la începutul anului 2021, este nefondată. Candidatul a contestat decizia CSM prin care a fost acceptat raportul CEJ privind evaluarea candidatului în temeiul Legii nr. 65/2023. Cauza este pendinte la CSJ.
32. CEPr reține că unica explicație a candidatului privind pretinsa sumă de 109.285 MDL drept economii în numerar la începutul anului 2021 în comunicarea scrisă cu CEPr (în prima și a doua rundă de întrebări către candidat) a fost faptul că el a uitat să o declare către CEJ, dar ulterior a calculat-o, atunci când CEJ l-a întrebat în mod specific despre discrepanța dintre venituri și cheltuieli în anul 2021. CEPr a întrebat candidatul în

mod specific despre toate economiile în numerar din perioada anilor 2007 - 2022. În răspuns la întrebările scrise adresate de CEPr, candidatul nu a indicat nicio sumă pentru perioada dinainte de 2017, iar pentru anii 2018 - 2019 a comunicat către CEPr că nu își amintește sumele exacte. Doar pentru anul 2020 acesta a pretins că avea suma de 109.285 MDL la final de an. În declarațiile anuale de avere și interese depuse la Autoritatea Națională de Integritate (în continuare „declarație anuală”), candidatul a declarat economii în numerar doar pentru anii 2021 și 2022 (suma de 205.700 MDL pentru anul 2021 și suma de 120.500 MDL pentru anul 2022).

33. Din moment cauza cu privire la examinarea contestației candidatului împotriva decizia CSM prin care a fost menținut raportul CEJ de evaluare a candidatului în temeiul Legii nr. 65/2023 este pendinte în fața Curții Supreme de Justiție, CEPr a decis să continue evaluarea candidatului prin acceptarea ipotetică a sumei de 109.285 MDL drept economii în numerar la începutul anului 2021, pentru a determina dacă ar mai fi avut candidatul probleme în legătură cu fluxurile financiare de intrare și de ieșire pentru anul 2021. Analiza a demonstrat că, oricum, candidatul ar mai fi avut un sold negativ de cel puțin 141.420 MDL, conform descrierii de mai jos.

Fluxurile financiare de ieșire în 2021

34. În anul 2021, cheltuielile de consum ale populației (în continuare „CCP”³) ale familiei candidatului au fost în sumă de 162.144 MDL⁴. Candidatul și soția sa au mai suportat cheltuieli pentru învățământul copiilor săi la o grădiniță privată, în sumă totală de 53.440 MDL⁵, precum și rambursări aferente unui card de credit emis în numele candidatului (inclusiv dobândă) în sumă de 126.457 MDL (această sumă este explicată mai jos la pct.-le 40 - 42). În același an, candidatul și familia sa au cheltuit suma de 41.941 MDL pentru o vacanță și au achitat suma de 44.453 MDL pentru chiria locuinței. În declarația anuală pentru 2021, candidatul a raportat economii în numerar la sfârșitul anului 2021 în sumă de 205.700 MDL. Candidatul avea economii în conturile bancare de 31 MDL la sfârșitul anului 2021.
35. În Tabelul nr. 1 Fluxurile mijloacelor bănești pentru anul 2021, de mai jos, sunt prezentate veniturile și cheltuielile familiei candidatului pentru anul 2021 și soldul dintre venituri și cheltuieli:

³ Cheltuielile de consum ale populației (CCP) sunt calculate și publicate anual de Biroul Național de Statistică (BNS). Suma exactă pentru fiecare candidat este calculată de către Comisie utilizând datele BNS, ținând cont de numărul membrilor familiei, zona de reședință (rurală sau urbană).

⁴ În cea de-a treia rundă de întrebări scrise, Comisia a expediat candidatului un tabel care includea suma de 162.163 MDL drept costuri aferente CCP pentru familia candidatului în anul 2021. Suma corectă este 162.144 MDL. Diferența dintre cele două sume (în decizie și în întrebările scrise) este neînsemnată pentru rezultatul evaluării.

⁵ Candidatul a indicat suma de 56.000 MDL în declarația pentru ultimii cinci ani prezentată către CEPr și a declarat aceeași sumă către CEJ. Ulterior acesta a prezentat către CEPr un certificat de la grădiniță, care confirma suma de 53.440 MDL și, din acest motiv, a fost utilizată anume suma respectivă.

Tabelul nr. 1. Fluxurile mijloacelor bănești pentru anul 2021

Venitul net		Cheltuieli	
Descriere	Suma (MDL)	Descriere	Suma (MDL)
Salariul net (al candidatului și al soției sale)	298.227	Chiria locuinței	44.453
Resurse disponibile pe cardul de credit de tip revolving al candidatului, utilizate pe parcursul anului	69.493	Rambursări / alimentări aferente cardului de credit	126.457 (alimentări totale ale cardului; rambursări ale împrumutului, inclusiv dobânda = 66.235)
Indemnizație (Casa Națională de Asigurări Sociale)	8.107	Costul aferent grădiniței private	53.440 ⁶
Cadouri bănești	7.500 ⁷	Costuri de vacanță	41.941
		CCP	162.144
Economii bancare la începutul perioadei	134	Economii bancare la sfârșitul perioadei	31
Economii în numerar la începutul perioadei	109.285 ⁸	Economii în numerar la sfârșitul perioadei	205.700
TOTAL VENIT	383.461 MDL / 492.746 MDL	TOTAL CHELTUIELI	634.166 MDL
SOLD: - 250.705 MDL / - 141.420 MDL			

36. Fiind întrebat despre mijloacele utilizate pentru a acoperi soldul negativ identificat de CEPr pentru anul 2021, candidatul a contestat următoarele trei componente dintre cele identificate de CEPr și anume: (1) suma CCP, (2) suma rambursată pentru cardul de credit de tip revolving și (3) neinclusiunea informațiilor privind rambursarea unei datorii de către o cunoștință a candidatului în anul 2021. În acest context, CEPr a analizat aceste trei elemente, după cum urmează la punctele de mai jos. CEPr

⁶ Candidatul a indicat suma de 56.000 MDL în declarația pentru ultimii cinci ani prezentată către CEPr și a declarat aceeași sumă către CEJ. Ulterior acesta a prezentat către CEPr un certificat de la grădiniță, care confirma suma de 53.440 MDL și, din acest motiv, a fost utilizată anume suma respectivă.

⁷ Suma constă din 3.300 MDL + 200 EUR.

⁸ Această sumă a fost declarată de candidat Comisiei ca răspuns la prima rundă de întrebări scrise, la 30 august 2024. Nu au fost prezentate documente confirmative privind această sumă.

subliniază că argumente similare au fost invocate de către candidat în evaluarea sa conform Legii nr. 65/2023.

CCP

37. În ceea ce privește CCP în sumă de 162.144 MDL, candidatul a susținut că familia sa a cheltuit mai puțin decât cheltuielile de consum ale populației calculate de Biroul Național de Statistică (BNS) și a făcut referire la o scrisoare de la BNS, care, potrivit candidatului, confirmă o eroare de eșantionare de 95% în calcularea CCP. CEPr subliniază că, de fapt, scrisoarea de la BNS confirmă că „erorile limită de eșantionare pot fi exprimate și sub formă de interval de încredere, care reprezintă limite ce vor cuprinde în 95% din cazuri valoarea reală a indicatorului. [...]. Astfel, BNS apreciază că în 95% din cazuri, valoarea CCP va reprezenta o valoare reală”.
38. CEPr subliniază că un argument similar a fost invocat de candidat în evaluarea sa conform Legii nr. 65/2023. În cadrul acelei proceduri, candidatul a declarat că o parte din cheltuielile sale de consum au fost acoperite de produse pe care familia sa le obținea de la părinți și că el cu certitudine nu ar fi cheltuit echivalentul valorii stabilite de BNS pentru produse similare. În cadrul acelei proceduri, candidatul a afirmat că a cheltuit estimativ 96.458 MDL (ceea ce corespunde sumei cheltuite prin intermediul cardurilor bancare). CEPr este total de acord cu analiza și concluzia CEJ de a respinge solicitarea candidatului de a reduce suma CCP, conform pct.-lor 84 - 99 din raportul de evaluare a candidatului în temeiul Legii nr. 65/2023.
39. În sensul prezentei evaluări, CEPr subliniază că reducerea valorii CCP calculate de BNS pentru anul 2021 nu poate fi aplicată în cazul candidatului din următoarele motive principale:
- a) Candidatul nu a oferit explicații credibile privind adevăratele cheltuieli de consum suportate de familia sa și nici nu a oferit vreo explicație rezonabilă a motivului din care acestea ar trebui să fie diminuate.
 - b) În anul 2021, candidatul a suportat cheltuieli definite de BNS ca „alte cheltuieli” în sumă totală de 95.384 MDL (suma de 41.941 MDL pentru o vacanță și suma de 53.440 MDL pentru învățământul copilului la o grădiniță privată), ceea ce ar reprezenta aproximativ 60% din totalul CCP calculat de BNS. Acest fapt contrastează cu estimarea BNS, care sugerează că această categorie de cheltuieli („alte cheltuieli”) ar constitui aproximativ 9,5% din totalul CCP.
 - c) Fluxurile financiare identificate pe conturile bancare și anume totalul retragerilor de pe conturile candidatului și ale soției sale [238.454 MDL], precum și plățile la comercianți identificate pe aceleași conturi pentru cheltuieli calculate conform metodologiei BNS [87.913 MDL], fără a lua în considerare alte cheltuieli [vacanța, grădinița privată, chiria locuinței, rambursarea împrumutului etc.] nu susțin probabilitatea ca în anul 2021 candidatul să fi cheltuit mai puțin decât CCP estimat de BNS [162.163 MDL] pentru întreținerea unei familii din doi adulți și doi copii într-o zonă urbană.

Cardul de credit de tip revolving

40. În comunicarea scrisă cu CEPr și în timpul audierii, candidatul a afirmat că, în anul 2021, el a rambursat doar suma de 66.236 MDL pe cardul de credit de tip revolving (56.965 MDL ca plăți de rambursare a împrumutului și 9.091 MDL ca dobândă) și nu 63.885 MDL, cum a indicat el în declarația sa pentru ultimii cinci ani prezentată către CEPr, nici nu 126.457 MDL, cum a fost indicat de CEPr în comunicarea scrisă cu candidatul. Candidatul a mai făcut referință la un certificat emis de banca creditoare în anul 2024, care confirmă rambursarea parțială în sumă de 56.965 MDL și plata dobânzii în sumă de 9.271,40 MDL pentru anul 2021.
41. În cadrul evaluării, CEPr a avut acces la extrasele bancare aferente cardului de credit de tip revolving și a identificat fluxuri de intrare în cont în sumă de 126.457 MDL în anul 2021. La sfârșitul anului 2020 candidatul a avea o datorie de 85.734 MDL pe acea linie de credit revolving, sumă care a fost reportată în începutul anului 2021. CEPr subliniază că, în anul 2021, din totalul plăților pe care candidatul le-a efectuat în contul acestei linii de creditare (126.457 MDL): (1) 52.100 MDL au fost depuse în cont de soția candidatului; (2) 22.700 MDL au fost depuse prin alimentări în numerar la bancomat; și (3) 51.657 MDL au fost transferuri din contul salarial al candidatului în contul de credit de tip revolving. Acest fapt confirmă un flux de intrări pe cardul de credit de tip revolving în sumă de 126.457 MDL în anul 2021, ceea ce reprezintă un flux de ieșire pentru resursele candidatului, cu alte cuvinte acestea sunt cheltuieli. Datele identificate confirmă că, în anul 2021, candidatul ar fi suportat cheltuieli de rambursare a sumelor pe cardul de credit de tip revolving în sumă totală de 126.457 MDL, deși a cheltuit doar 69.493 MDL în anul 2021 (38.463 MDL au fost plăți către comercianți iar 30.450 MDL au fost retrageri de numerar). Diferența este explicată de datoria nestinsă, în sumă de 85.734 MDL, care exista la începutul anului 2021, provenind din 2020, care a fost rambursată de candidat în anul 2021 și acest fapt a contribuit la formarea sumei de 126.457 MDL, care a fost achitat⁹ în anul 2021.
42. CEPr reține că și în fața CEJ candidatul a ridicat întrebări privind calcularea fluxurilor de intrare și ieșire a mijloacelor financiare pe cardul său de credit de tip revolving, potrivit analizei de la pct.-le 73 - 82 din raportul de evaluare a candidatului în temeiul Legii nr. 65/2023. Bazându-se pe informațiile disponibile în acel moment, inclusiv un certificat bancar prezentat de candidat, conform căruia suma reală achitată de candidat pentru rambursarea creditului de consum era de 56.965 MDL, CEJ a conchis că suma achitată de candidat a fost de 66.235 MDL (56.965 MDL rambursare împrumutului + 9.271 MDL dobândă) și nu 126.458 MDL. CEPr a dispus de informații bancare suplimentare, precum și de argumentele candidatului privind calcularea venitului și cheltuielilor sale aferente cardului de credit de tip revolving și, din acest motiv, a efectuat o analiză suplimentară a acestui aspect. Rezultatele analizei efectuate de CEJ și de CEPr privind cheltuielile aferente cardului de credit de tip revolving sunt la fel. CEJ a luat în considerare suma de 66.235 MDL drept cheltuieli (56.964 MDL rambursare a principalului împrumutului + 9.271 MDL dobândă), pe când CEPr a inclus 69.493 MDL ca flux de intrare (suma cheltuită din cele 86.000 MDL care reprezentau limita creditului) și 126.457 MDL (această sumă include toate

⁹ La sfârșitul anului 2021, datoria aferentă cardului de credit de tip revolving al candidatului a constituit 28,770 MDL.

alimentările în contul cardului de credit de tip revolving). Diferența dintre 126.457 MDL și 69.493 MDL este 56.965 MDL, ceea ce reprezintă exact suma plăților pentru rambursarea principalului acestui credit, efectuate de candidat în anul 2021, așa cum a fost utilizat și de CEJ.

Rambursarea unui împrumut de către o cunoștință

43. În prima rundă de întrebări scrise, candidatului i-a fost solicitat să prezinte detalii despre orice împrumuturi sau credite pe care acesta nu le-a declarat anterior, inclusiv împrumuturi acordate de candidat sau de membrii familiei sale unor persoane fizice sau juridice. Candidatul a răspuns că nu avea de declarat niciun împrumut de acest fel. Abia în răspuns la a treia rundă de întrebări din partea CEPr, când a fost întrebat despre soldul negativ al cheltuielilor și venitului pentru anul 2021, candidatul a pretins că a mai avut o sursă suplimentară de venit în anul 2021 și anume întoarcerea unui împrumut în sumă de 60.000 MDL, pe care l-a oferit unei rude în anul 2019. În cadrul audierii, candidatul a insistat ca întoarcerea acestei datorii de 60.000 MDL să fie inclusă ca sursă de venit în anul 2021.
44. CEPr atenționează că acest împrumut de 60.000 MDL a fost menționat de candidat abia când a fost întrebat despre diferența dintre venituri și cheltuieli pentru anul 2021. CEPr menționează că, de asemenea, candidatul a întârziat cu invocarea rambursării acestui împrumut și în cadrul procedurii de evaluare în temeiul Legii nr. 65/2023 și l-a invocat abia ca răspuns la întrebările despre dezechilibrul dintre venit și cheltuieli, conform pct.-lor 69-70 din raportul de evaluare a candidatului în temeiul Legii nr. 65/2023. Candidatul nu a inclus acest împrumut în declarațiile anuale depuse la ANI pentru anii 2019 - 2021. La fel ca și CEJ, CEPr are dubii privind existența efectivă a acelui împrumut și nu acceptă această sumă drept venit pentru anul 2021.
45. În baza constatărilor de la punctele de mai sus, CEPr nu acceptă reducerea cheltuielilor de consum din motivele descrise în pct.-le 37 - 39, nici reducerea sumei calculate pentru rambursarea liniei creditare de tip revolving conform celor expuse în pct.-le 40 - 42, și nici nu acceptă suma de 60.000 MDL ca venit din împrumutul presupus întors candidatului în anul 2021 (pct.-le 43 - 44 de mai sus). CEPr a ajuns la concluzia că, în anul 2021, candidatul a avut fluxuri de intrare în sumă de minim 383.461 MDL sau maxim 492.746 MDL, dacă preținsele economii în numerar în sumă de 109.285 MDL sunt acceptate, și fluxuri de ieșire în sumă de 634.166 MDL. Prin urmare, există un sold negativ de cel puțin 141.420 MDL sau de 250.705 MDL dintre fluxurile financiare de intrare și de ieșire ale familiei candidatului în anul 2021, pe care candidatul nu l-a înlăturat. CEPr conchide că, până și în cazul în care candidatul va demonstra în procesul judiciar pendinte că avea numerar disponibil la începutul anului 2021 în sumă de 109.285 MDL, acesta oricum va avea un deficit de 141.420 MDL la sfârșitul anului 2021, sumă care este semnificativă și duce la nepromovarea evaluării candidatului în temeiul Legii nr. 26/2022.
46. Având în vedere circumstanțele de mai sus, CEPr are dubii serioase (art. 13 alin. (5) din Legea nr. 26/2022) cu privire la conformitatea candidatului cu criteriul de integritate financiară, conform art. 8 alin. (4) lit. b) din Legea nr. 26/2022, cu referire la discrepanța dintre venitul și cheltuielile candidatului pentru anul 2021 (averea nejustificată), dubii care nu au fost atenuate de candidat.

VI. Decizia

47. În temeiul art. 8 alin. (1), (4) lit. b) și art. 13 alin. (5) din Legea nr. 26/2022, Comisia de evaluare a procurorilor a decis: candidatul nu întrunește criteriile de integritate financiară, întrucât s-au constatat dubii serioase cu privire la respectarea de către candidat a criteriului de integritate financiară și, prin urmare, nu promovează evaluarea.

VII. Calea de atac și publicarea deciziei

48. În temeiul art. 14 alin. (1) din Legea nr. 26/2022, candidatul are dreptul să conteste această decizie în termen de 5 zile de la data recepționării deciziei motivate. Contestarea se depune la Curtea Supremă de Justiție cu adresa în strada Petru Rareș nr. 18, mun. Chișinău.

49. În temeiul art. 13 alin. (7) din Legea nr. 26/2022, prezenta decizie se transmite prin email candidatului și instituției responsabile de organizarea alegerilor sau a concursului, care în acest caz este CSP. În cazul în care, în termen de 48 de ore de la expedierea deciziei, candidatul nu notifică CEPr despre refuzul său privind publica deciziei, aceasta se publică pe pagina web a CSP în formă depersonalizată, cu excepția numelui și prenumelui candidatului care rămân publice. CEPr va publica, de asemenea, decizia pe pagina sa web în cazul în care candidatul nu se opune publicării.

50. Această decizie a fost adoptată în unanimitate de către toți membrii participanți ai CEPr.

51. Decizia a fost întocmită în limba engleză și în limba română.

Semnătura:

Christopher LEHMANN
Președinte al Comisiei de evaluare a procurorilor